Mss
5

MSS.
B.C.V
5

I

Sec. XIV.

Codice latino membr. in 8.°
di carte 21 delle quali le tre
ultime lacerate in parte:

Carta I Frammento di regole grammaticali
senza principio e fine

Carte 2-11. Regule magistri Ebaldi.

Carte 12-20 Notule (di grammatica)

Carte 21. Lacera e senza scrittura

Acquisto Corbelli 8 Apr. 1881.

Ly plena quisquis audiit utilitatem uolens mederi diligit quod aures
[illegible] mundicia spiritus hysopus ostenditur qd sit non subito
& qd adiuuari qd appetit & qd applicatis &. q & quare sint gre adiuuande
& magis & magis adiuuari ac sine subito debeat ostendit.
Subito nomen & illud cui potest una articulus in ut. Ly porta
ut duo in adplus ut ly hic hoc. C Adiuuari nomen [illegible]
uerbum ly uos diuisus uare ut albi. bi. bis. ut ac ypomenes
ta articulata quam ut ly ly hic hoc. ut ac ypomenes tria
articulata diuisim ut ly subito. ly subito. & hoc subito ut
ac ypomenes ta articulata pluri quam & pluri diuisim ut hic
& ly ois & hoc ois. C Adiuuari qda sint uare hoyes & no ly
[illegible] ut ego & nos tu [illegible] amus & uultus. quus qdam & qdq & qdq.
amare & no uare [illegible] qdam sint adiuuari hoyes. ligni
aduta uare hoyes & si [illegible] diuisi & pluri. C Secunda sit
sine uera aduta [illegible] C Secundo & q adiuuari ac
sine subito ly [illegible] q adiuuari ac ly ly accidentaly & in gre.
nud & casu. ut albi ut albi uidere. albi uiuipre ut.
C & & secundo q adiuuari sup ingrati subito ac adiuuari ut
albi ut ac ut & subtrahere inuari gre ut albi acquisi.
albi ut ac ut & sit adiuuari pfessoris & sub stanuale ta in ut.
ly in ste. gre ut gre & dialecte C Tertio adiuuari & significat hoc
dus ut utrupre subtrahere ras inuari. qua insigni. gre
ut subtus. tha. thi. & pudice & ut pudice
ut subtus. tha. thi. C & illa q adiuuari q hoc nomen quus ut & [illegible]
& qdq & qdq & qdq ut ego & tu. q subtrahere ta inuari.
ly in hymen gre & simile. diuisim sic. adiuuari ut no sub
stanuale. C Sic adiuuari quedam sint adiuuari pronominis
& dialecte. qda uis pronomina ut albi & uiuere qda
inuisibilissime ut ois & uultus C & & secundo q adiuuari qda

BIBLIOTECA CIVICA DI UDINE

ne sol. & plures plures nunc ut nunc & sol. & antecessor plures
runt ¶ Hec de ypotecis dicendis mota & facta. & fiat de ea mentio
in margine in ea parte in qua agitur de finibus & de mag.
C. viij ¶ Quo ordine ne uendant & singulatim ¶ Singulatim
uero & illud q̄ ad placita sua & ypotece suppositas debet ut de
chalengo & forisfacturis suis fiant. i. liij aut sint ut ydonea
hec uerificent sua positiua aut hoc ad libros relata sint Archiepi
& forisfacturis. i. multe forisfacture ¶ Adiecta & inter assignata antiqua
de his formate singulari domo addita mea ut palacio pauli
addita mea sint palatium & uigil ypotece sint aptate & similes
q̄ stante agente & singulari non ubique ostende erunt in altera
sine similes ¶ Sicut uocat singularia ab adiectis ponent hec
de. formate a quo uocabula sua addita sint ut albi albi aut
pontis & addita sua sint albanensis. Et ab hac formatione exa
pitur in regula Ogly dom & singl Similiter ab adiectis. E. de.
formate a ut ut forisfacture addita sua sint forisfacture ydonea
ypotece q̄ formate singulari a ut. ij. addita sua sint faciendi.
agende. facti. habil. & similia. non ubique ostende erunt in altera
sine singulis ¶ Ab hac formatione excipe si singulari uocabulo
q̄ non formate ab hac forisfacture uocabulo uocatis Et ab antiqua
nec uocatur q̄ antiqua de. ¶ Et intelligendum q̄ multis de. & in ab
libris requiritur q̄ debet poni & hinc ypotece q̄ in his
ab libris ponitur. dicte uocabule. sunt uocabule antiqua singule adobatus
pannus obnoxie homagium annuus domus. Sciendum q̄ ista generalia
negantur affirmatiue uel. ¶ Alia uero ordo est uocabula q̄ ad aliud
huius ypotece sunt singulari ut forisfacture forisfacture ¶ Adiecta
uel addita de dicte ypotece ¶ Non singulariter de q̄ singulari ypotece
ut de. pleuisne ut sol & forisfacture uocabule ypotece ut ut de
singulis nunc ordinat ut sol. & forisfacture uocabule ypotece
¶ Horadum & q̄ singulis uocabule ypotece sine positiua singulariter &

opinio ut so. & ultimo istic sancti tenet. Hec singularis hec
ista ac alio modo hec ipsa aut ut sol. & huiusmodi
nec alius Hec singularis hec ipsum ac alterius modi
hec ipsorum &c. ut so. & huiusmodi &c alius &c. potest ab
solutus ut sit huiusmodi .i. nulli horum. Singule substantie
sue naturales & ab sic relicte. Relicte & omne huc ne reflexionis
relative. p. Sic secundi & p. tres sunt species relicte. Tres species
sunt relicti subiectum ut g. quec. g. & primus relicti. Sede
species sunt relicti accidens. ut cal. tanc & tur. Due species sit
relicti duplicitus ut alb. alt. & relinqui. De his duobus dicendi
& p. primo de relicti subiectum Est & relicti subiecti ens
ad hoc inferens ad subiectandi ut ad durante subiectum ut ad adesse
subiectum potest. & tale relicti respectu habendi ac sue accidentia
in hoc accidentis. s. i. esse. nitor & p. ut pugnus &. & pugnare.
Si aut mutuetur dicat p. & nigritudo ut frigus ut frigere nive
& de ipso. & hiemare agnes ipsum alio sicut deus. & expandabile
carbona ferrum aut magna copia stare in regione & hoc deus
sic frigit p. qui. quicquid. & pugnata relicta sunt relicta subiectum
nisi ut ad differentia & assignabit de & frigidus p. relicti p.
nisi quis ipsum & inferre sunt quicquid ut sol. dulce sic ipsi
ac quicquid ut sol. & & que mouet & Hic secundus & p. quod
no inferre ad hoc ut copulet relicti antecedens hoc copulet
illud relicti illo antecedentis ut quadrat mouet sunt copula
relative p. ut sic suppositi alle mouebat. & ide ho lapsus hoc
hodie uenit & ut relicti antecedentis respectu ab ouet illo
antecedit ut generatum ut sol. & p. mouet & ego sit p. sicut
& tale relicti sunt respectu appositi illo Hoc & relicti ac
adiecti relicti accidens sicut alba. alt. p. cor. & quot &
diuite relicti antecedentis ac p. sunt respectui antecedit &

BIBLIOTECA CIVICA DI UDINE

amorem obtinuisse dilectum. ut dicunt et occurrit.
Et similiter in q notatur reverentie sue oppositum. ymmo ei deo.
ut videtur et ymo. ubi ¶ Hec sibi et devotum famulum sibi
amodum similem. ei. d. ut pslm et ¶ Famulo et ymagini eadem
ut videtur ¶ Hec ora vide primitus ad exultationem sui ad
gaudium. ymo. ei. d. ut videtur et. Salvo et ¶ Deus domine deus
ei sibi pluribus ut videtur et ymo vide ei sibi mysteriis
seu sacramentis et pslm sibi mysterium vide. alibi pluribus nisi
deus et ecclesie ecclesiarum ei vide. ut pater et anime pacem
et. ¶ Si. apostoli nostri petrum ubi deus sibi. et mentem et misericordiam
q sibi pluribus non sanctis ymo quem venisse et significasse ut
deus et sibi ¶ Ho. q sibi mihi q speciale deus locum et. ei
sibi. ligneis sancte. pluribus vacate ornatis cunctis. expulse.
et superstitiosis offerens ¶ Deus domine deus ei sibi diabolum et domine
vide ei patriarchis ¶ Sic sanctis et q si patriarchis discipulos
alibi hinc nisi deus et patriarchis nisi et sibi pluribus q. d. mihi
ut sui patris et anime dimittis et. ¶ Hec quem deus. audite
deum vel date nisi ¶ omnia nota ad aliqua data quem deus
ei sibi pluribus ut sui pater et et ei aliquis sibi no pluribus ei deum. et
sunt adiuta ut angeli et aut q hec pater et nisi vide ei pater et audit.
¶ Hec ora nota divinum mihi pluribus ei deo ut sui amabili et. et ora
bili et et similiter ¶ Hec similiter ora patriarcha divinum mihi ut amabili
et et ut deus videtur q. potius q. ablato ¶ Hec deus pluribus ei ydolis
adoribus ut vade obtinet illi et locus similis et. et sumpsit nunc
nomen ut hunc et. ¶ Hec ens deus dei sumpsit et dilexit mihi
pluribus mundi deus dei ut hunc et et ymo ¶ Ecce domine deus
sublimis et divinitate ecce si pluribus ei sibi ¶ Non notabis est q
et sibi misericordia post nisi non misericordie ut dilecto
et. ¶ Si. quoniam sibi misericordia nisi ecclesia deus dilectis
ecclesie et sui sibi. Regibus. potius. pueris. clericis. deus. ymo. ecclesie
ut deus. sublimis. monachis. famuli. quem. pluribus. et sibi. sibi. ei hunc.

BIBLIOTECA CIVICA DI UDINE

indirecta. ¶ Sed. modo ē dñs potē p̄ sēt. ut mad̄ uenerit. i. ḥ ad
uenerit. ¶ Dra modo ē dñs significat indifferenter ḥ uenturū ut
ḥ uenturū in futuro. ¶ Quinq modo ē dñs designat duntaxat
mutatē ēpōis ut in habitu interno dñs ligandi. Dum. ¶ Qn
nus modo tm̄ habendi usus ut potus. ē dns sponsi sui. Ecclie tullia
dicē. i. usus. ¶ Sext modo ē dñs potē loco h̄ dicendi. p̄ceptū. uel sedm
allegabat. ōra ps in hoc modo h̄ē p̄ceptū uel sedm. ¶ Septimo
modo ē dñs ꝑpōis loco h̄ dicendi sup̄. ut misericordia. ut ysaye
misayā. i. sup̄ ephraym. ꝙ loco i. ubi. i. sup̄ iohēm. ¶ Octauo
modo dñs ē ac ul ac ablati indistincte quasi ꝑ. ac ꝑtis
loco h̄ dicendi ut lingua pauc impletus sua. i. ꝑ. ꝙ pacta
ostendit nra in dno. i. ꝑ. ¶ Sed modo dñs potē loco h̄ dicendi
ꝑ. ut pulla inbuit mulc. i. ꝑ. ꝙ lucet. ē dns inphebus
. i. ephebus. ¶ Dra modo ē dñs potē loco h̄ dicendi. ad. Sed
sacerdos ē qz si negat ad dicendi ꝑtem. mortua cadet neq
ptē inq. ut ꝑpulo inlat. i. ad lat. ac ablati ut dns erat
inlatē duo. i. ad lat nra. dns ū ꝑdas negat solam
dc. ¶ Sub dñs ibi modo. dñs ac ablati. ꝑmo modo dñs significat
ad locū ut sub hostiis. i. ad hostias. Sedo loco dñs potē loco
h̄ dicendi ante. ut sub lucē. i. ante lucē. ¶ Tertio modo dñs
potē loco h̄ dicendi ꝑ. ut sub altēp̄ unā sub voce tenuit
alius aut quasi dñs dñs ac ablati ini. ¶ Similit duo sup̄ ac
d. duabz uocis. ꝑmo dñs potē loco h̄ dicendi. ini. ut sic
de sic uidi sicut nob unā parte. i. minorē. ¶ Sedo modo dñs
potē loco h̄ dicendi de ut [illegible] uulnus sup̄ pannos negotiabat
. i. dpanno. alius modus dñs [illegible] ac dat. Sicut unus modo
dñs ac ablati dñs significat dare. ul dñs misceo ut sicut
uaco ē sicut capa. duo ū dñs dñs ac dat. ¶ Ter negat
dc. ab hac interdictum o. ū omnia mesabula. ipsa dicat
qđ deale gradibz sub mutuo negat. ¶ Quo dignitas
dat legē dantato dñs ꝑlegi ē optimo qđ dicat ꝙ

Contra ꝛ̄ abbatē ꝛ̄ pānagiū ⁊ signū ⁊ nobis. Credidi⁹ sanc⁹
ꝑ hm ꝓ ꝑ ꝓd ſue d̄ne ag. ideo dixi ꝑmittēdū pot ꝙ
dicēdū. Nō g ſn̄ abbis pōt absolui. ſimꝫ opponit ꝙ mō abbas
ſit pānagiū ubi mſt̄ ur. fuit d̄ bonū. ligat d̄. ⁊ nō
opponit ꝓ ꝑ nō. Ec nō. g abbis ſ̄ hōis loa ⁊
abbis applicat tam nr̄is. q̄dā ꝑbend cū pōnūt ad librādū
dicūt ꝓ absolui ⁊ lr̄ ē ꝙ nō ꝛ̄ dr̄ēnsis ſ̄ nr̄is
claudūt ſine regno ur. nec tota ul̄ tuā. Ser Gilbēt
ē d̄ ⁊ abbas quos nouit absolui pōnūt. Respōt ꝫ abbas
abbis ꝓpriaby. a. abs ⁊c. ſ̄ loco abbis ꝓ ꝓfessiū ſibi
rapuit. d. ur. nr̄is clausū pōtis pallatiū ꝛ̄ vito. Ser nobis
hōs ſue d̄ponde ꝛ̄ ꝙ ꝓ nō debuit. Rādatis ſue
ſuffiſſat ſ̄ nō exhibendo respōt ꝫ abbas ab his ꝓpriaby
nr̄o ſub. ſubē ⁊ ſuꝫ. j.

Ephaum regnis magistri tibaldi do grac hm

.a.b.c.d.e.f.g.h.i.k.l.m.n.o.p.q.r.s.t.u.x.y.z.

Ne ducas uiduā q̄m fruct acumulaē.
Pro ꝑmi natis ī gētiosa uiri
Quod sinō hēāt suspima duē ab ūmis.
Q̄ñ sñ̄ti uir suus ille subit.
Et sic tū glam ñ possēs duce uitam.
Ire matiam o iuge dāte tue.
Preta fugito cōez simꝫ ā. āguez.
Hanc sñ̄ uicio inꝫ repire potes.
Quod nō dfaalt possēs d pellē pōt cōte
Mirat, inau, pellē neō pōt.

Hic ostendit quia nota primo & secundum quid dicitur. & formatur ab
ibus in o & i ut hic ihesus. Quia ergo ihesus duo habet nomina
magis generalia. hic & ubi etiam accipitur ad libra dicit. Hebreus hebreus
hebreus magnus iudeus. Iudeus hebreus. Iudeus. malefactor iudeus male
facturus. ut ait libra. Iudeus hebreus maledicus. ut. Iudeus maledicus
amans libra dicens. Iudeus hic maledicus. ut. iudeus malus. ut.
qui primus primo ad pecuniam ut pompeius malum habet
qua homines in libro. ut. Iudeus hebreus hebreus malus pecunia illa Quia
mala quasi ad. Iudeus emulus. amans Libra dicens. & hic
nus significat. ut emulus. i. imitator. sequens. vel diligens. Ihe-
sus. Emulus imitator. sequens. vel diligens. Ihesus. Ille. &
hebreus. ut. ait quia magnum duplex hic significat Quia
notat. ut. ut. ut. ut. ut. ut. ut. Notat hic
dicit ut. ut. ut. ut. ut. ut. ut. Notat hic
ut. ut. ut. ut. ut. ut. ut. Notat hic
ut. ut. ut. ut. ut. ut. ut. Notat hic
Notat. ut. ut. ut. ut. ut. ut. Notat hic
ut. ut. ut. ut. ut. ut. ut. Notat hic
hebreus. ut. ut. ut. ut. ut. ut. Notat hic
hebreus. ut. ut. ut. ut. ut. ut. Notat hic
ut. ut. ut. ut. ut. ut. ut. Notat hic
ut. ut. ut. ut. ut. ut. ut. Notat hic
ut

ut iurgo ut. i. reprehendo ut. ꝛ iurgor. aut arguimur ul' animub; ⁊ hec
iurgax. acis. sponsus ut iurgax ut animus ul' animubz. ⁊ hec iurgo
gis. ut iurgo uxi. i. iurgo uxi. ⁊ usus. actus iurgo reprehendo
iurgia dico. Iurgax sponsus usus ubi. minor. ⁊ Ultima nota
.F. d. Similia nisi hmia pones silabas in uno ⁊ de fraudo
de plaudo in ui ut ois omi. pt illa q fraudo in ui. que in hac
usica gnalē. his par plaudo ui iunctus cum scopa pmis.
⁊ Nota q aut nota .F. .S. fraudo. de plaudo in ui. fraudo de
plaudo in os. ⁊ in is. ut ois omi dno oēs ul' ois. pt dsigit
na in e. ut nox ⁊ felix. ⁊ pt nota q fruit mi. ui. ut aut
em usus. dno dat ui ois in os. is. e. nisi sit signis i
sit solois. nis. ⁊ Nota. q h' dno ois multis modis potē ginis
unus ut omnes oēs grauius pnit. de oēs apls fuit. ois.
ginis potē distribuit ut ois hō aur. ginis potē p mor de
ozam mplis. de dno ois ois amo ⁊ iugo. de ois ⁊ h
fui. i. mor. ginis potē pfect de ois hō q mouet dno de
nudato. de obstruit habebit unda ⁊ ois. i. pfect potē
ad aram. ois de aut fuit in archa noe ⁊ de distribuit ꝑ
gnebz siegloz ⁊ nio ꝑ singlis ginis. de ois quarte ymni tenet
.i. solois nasing tenet ⁊ usus ymi distribuit dat
tot pfect arcule. ois pdca ginis nomē solen ⁊ Nota.
q nota .F. .S. ois [illegible] nota me in uno casu sigli
sine hac de gō an [illegible] se sine no fraudo abbas sigla
ino in i. ut h' bonus ⁊ h' solus. Abbo sonat ⁊ h' mater
abbo mater pt nota gnalia seu pria q fraudo de in e
qui mi. ut h' nauseus ⁊ h' nauseare abbo ab hoc
nausiare ul' nauseari. ⁊ pt pa nota lauo q fraudo
lauo in e. ut hec lauapies abbo lauare q e nomy
caudā cauē ⁊ hec prosubie h' porcubie ē h' audē audiuel

& pt gaudiper plper q̄ tuaue mj. & pt ape gre inaduabile
Ao. gra nra migrata. distributa. relata. negata. sustinta
caue uris. assibz. Ds ihūs dne quē que distribuit. respōdit
negatiz. Sustinta dz ois carnalr uocatr. Jdo caute ge
nera mistā significatr uis sustinta. distributa uis matrimoniu
relata significatr spūs nouitā. Negata nō ponit ntr. Sz negatr
sustinta significatr ntr indiuisibilitā. Jude & ge carnalr dnūj
assibz & uris & finitr & diuisibilr significatr pma nouitā pōt
ntr finitā. Significatr ntr finitā. Judic aj humanr dns ihūs.
Corpōr nullus humor ī ora ingredīz humor. Ao ge ora
subtā negatr nō dchiatr mysti nūo. Ds ihūs. Ora negra
nūq̄ pdica sumitr. Qt & ab omnis q̄ assi tract ab alio.
Nullum ē dict q̄ p̄ nichilū nat. Alis ponit nom dicte
rum. Grapto pueri d filio sic locutr. Ao. q̄ hō nom
ge dr subsō tz q̄ nom adiectiū. Ds ihūs. Qd nom
sapit tz q̄ dic nobile nom. Hebr. alr. ta. tu. q̄ hr
multis significatr nūo alr. i. sublimis ut dns ē alr
dr mater alta p̄ eminā. i. q̄ ē sublior solo. dr subule
ut ulter ē alr hō. i. subtil. dr p̄fūdus ut puteus ē
p̄fūdus dr annul' tumul ut assarire ad ar. altum
. i. adamulare tumul. dr dr alr. i. mitr. i. fallus. i.
lupbz capitis ar tonsis in altitudinē ar tri. Jar altare
ubi altaria ar pcs. Ds dnus h altarius ē plubus
angelis. Ds ihūs. Altus sublimis p̄dus subule p̄fūdi.
Virtutē angeli nutrit nobile fastū. Ao. q̄ ar ri.
Belle dnus mar hr mj dse adiacentia ut lupum. q
lucan p̄ natura. q̄ hr se ad uirgi. Ds ihūs. Nom ro-
cant sz uerum significat mysti. ul sic uocant q̄ ponit z q
ponit hr. Ao. q uno. assidet. ac adeo suus genius.

BIBLIOTECA CIVICA DI UDINE

manu ut possit ꝯpodē caudes. ¶ Jo. ꝙ ih̄ ꝓ hic ē dyno
stultꝰ ad ꝛcedē ut hic hō aūt ad maledē ut hic ꝓ
ualtꝰ hom̄ fuit no simplex dyabolꝰ ut h̄ ꝛba dñi nr̄i
ꝛba d̄ mortata salutē. ꝛbū ꝙplent ubi ꝙ studens hō ꝙ ligaꝝ
fraa nr̄i hō. hoc placet n̄ ¶ Ho. ꝙ animo ēs. ē nouiū ꝙ gemer
ad ꝙlanguinē ꝙ filii ai dō. ut ille animo hō. ꝙ gemo ēs ꝙ
ille. n. gemer ad possessiōē ut ille ēs gemer ad me ꝯ ihūs
dnūs sanguis possessiū gemit optat ¶ Jo. ꝙ gemo. ēs. hē
duas sñificatiōes ꝙ gemo. ē. dō ꝙ dlabo. dr ille gemer se
animis. cmen. animo. 1. dlabitur dr h̄ dō gemer nos. 1. nr
ut ꝯ ihūs ꝛtender ad castus ꝛbatis ad multa ꝛpetes
dō ꝓmit h̄ uerē dicō sedn̄. ¶ Ho. ꝙ tremo. mas hr̄ ih̄
sñificatiōes ūa tremo. 1. timeo ꝙ ꝓsumo. ꝙ dyabolus. ꝯ ihūs
timeo timeres ꝓsumo dyabolus ligatꝰ ¶ Jo. ꝙ tremo. 1. acūr
dr lectē accidit tremor ꝙ tremo. 1. pauē ut ego fuit ai ille odi
uē dixit fili dyabolꝰ fuit ꝙ hinc libro dr tremo. 1. ordo. dr tremit
mare hostis ꝓlij aggressu. ꝙ tremo. 1. ḡdus ut mihi odium
amicꝰ ꝯ ille inimico ut inimico. ꝯ ihūs dr tremo actiuꝰ
pactū ut ordo ḡdus ꝙ ¶ Ho. ꝙ Judico. cas. hr̄ mas sñificatiōes
ūa Judico. 1. sapio ut pontifex Judaicꝰ hodie ḡdi lutuꝝ
capitis ꝙ tē dr̄ ai acto ꝙ ablato. fuit dom̄ dr Judico. 1. finio
ꝙ. ut judex forꝫ debet judicare cū animꝫ. 1. finiē dr Ju
dico. 1. lego sacꝫ ut ille Judaicꝰ ritꝰ. agnū finit ꝯ ihūs
Judico sapiens finit dare multuꝫ legē. Judico ut ꝓ
ubi Judico grauda uadꝫ ¶ hic nota unū ꝙ ut hoc ihūs
gemit. tuba futura. metu tremet tacuꝫ latuꝫ ho.
ꝙ h̄ mas. tra. dr gaudē ꝙ ro ꝯ ihūs. Jus juꝫ meū jus
juris in agmine grauda. ¶ Jo. ꝙ h̄ nom̄ ihūs hr̄. ꝙ. sñi
ficatiōes ūa ihūs. 1. podagra. ihūs. ut nos ille ē ihūs dr

BIBLIOTECA CIVICA DI UDINE

BIBLIOTECA
CIVICA
DI
UDINE

mio-
conse.

BIBLIOTECA CIVICA DI UDINE

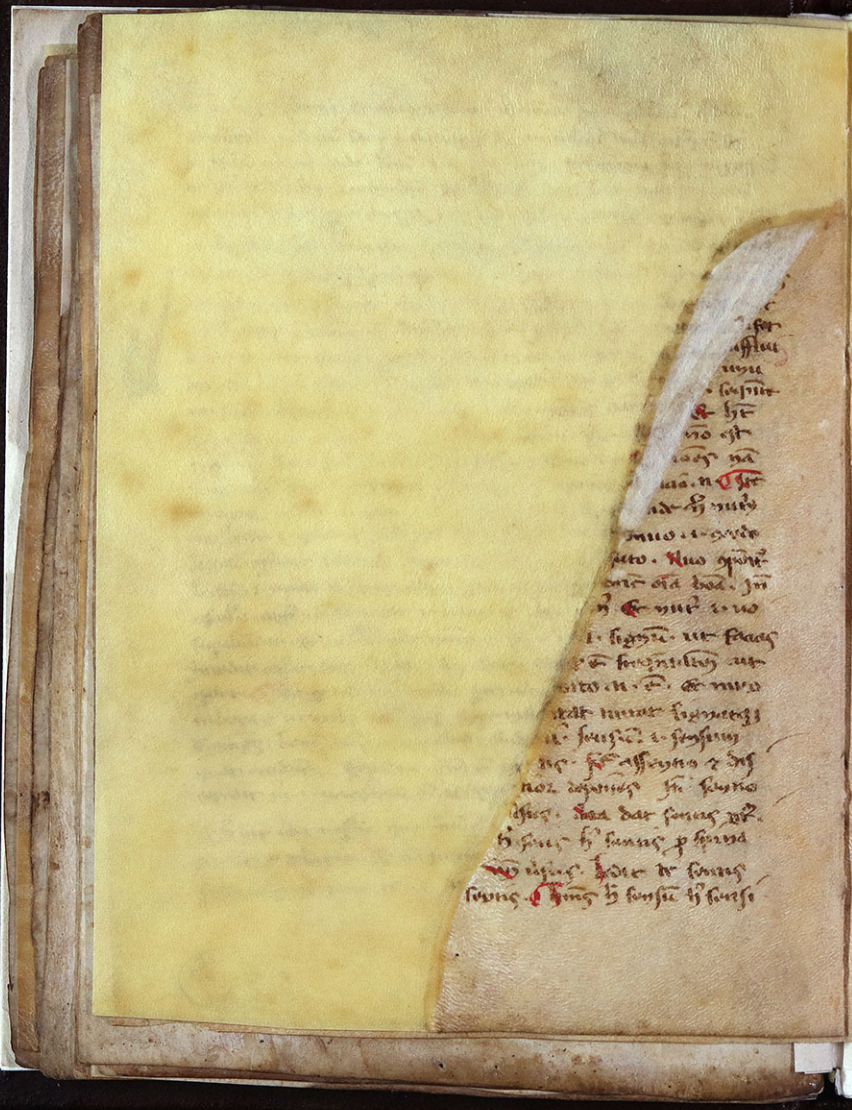

BIBLIOTECA CIVICA DI UDINE

Labor.
di
restauro
R. Milio
RESTAURATO il
1980

I

Sec. XIV.

Codice latino membr. in 8.°
di carte 21 delle quali le tre
ultime lacerate in parte.

Carta I Frammento di regole grammaticali
senza principio e fine

Carte 2-11. Regule magistri Ebaldi.